

Utredning om Tvångsåtgärder mot barn

S2015:09 SOU 2017:111

Nationell samordnare
inom området psykisk hälsa

Läs!

www.samordnarepsyiskhalsa.se/tvangsatgardsutredningens-betankande

HEM

UPPDRAGET

BLOGGAR ▾

TVÅNGSÅTGÄRDSUTREDNINGEN

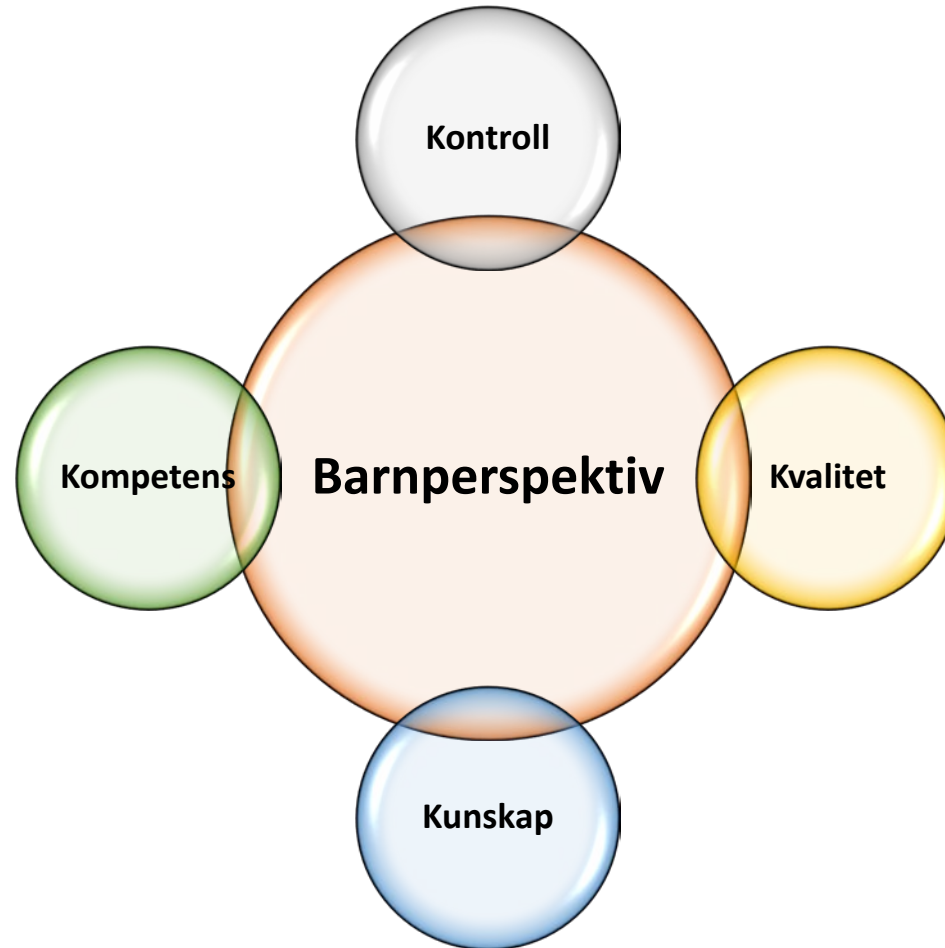
UNGAS BESTÄLLNING TILL SAMHÄLLET

FRÅGOR & SVAR

OM OSS

Kan tvångsåtgärder mot barn avskaffas eller minska?

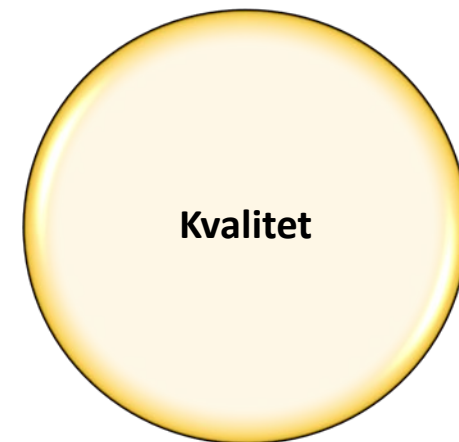
Kraftfull åtstramning i möjligheten att använda tvångsåtgärder

Barnperspektiv

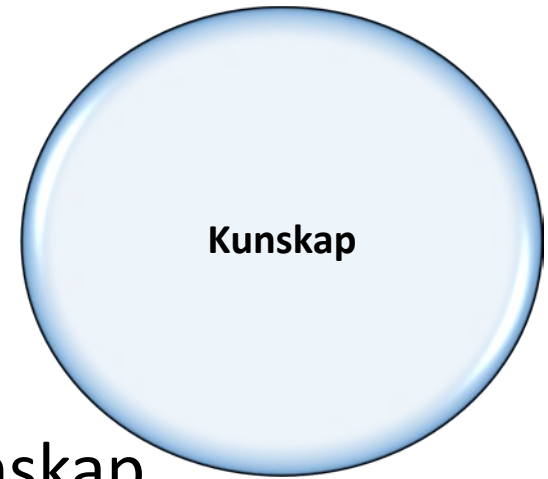
- Fastspänning i bälte får endast ske om det är uppenbart att alla andra åtgärder är otillräckliga och om det är förenligt med barnets bästa
  - Fastspänning får pågå max en timme och endast om synnerliga skäl föreligger förlängas efter detta
  - Fastspänning får endast ske om det finns risk för att det enskilda barnet lider allvarlig skada
  - Fasthållning regleras i lag vilket tydliggör att detta är en tvångsåtgärd
- Avskiljning får endast ske om det är uppenbart att alla andra åtgärder är otillräckliga och om det är förenligt med barnets bästa, max två timmar och förlängning får ske endast om synnerliga skäl föreligger
- Vård i enskildhet införs i lagen, får användas om det är om det är nödvändigt för vård eller rehabilitering
- Beslut om inskränkning i elektronisk kommunikation begränsas till en vecka och måste omprövas varje dygn

Förstärkt kvalitet – brister och förslag

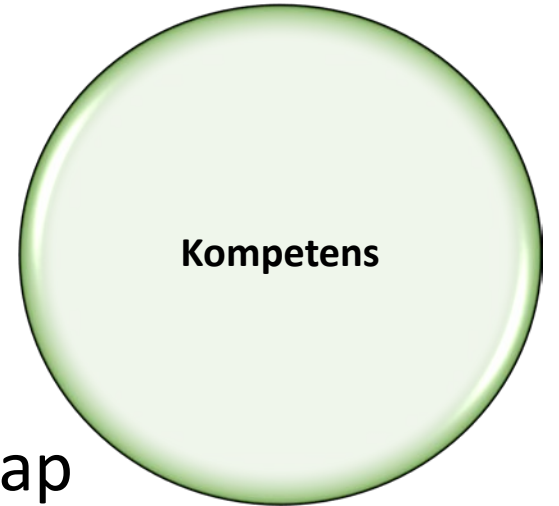
- Få systematiska initiativ för att minska användningen av tvångsåtgärder
- Barn får inte alltid möjlighet till utevistelse, och saknar meningsfulla aktiviteter på avdelningen
- Förslag om att tydliggöra att det kvalitetssäkringsarbete som i dag regleras i HSL i heldygnsvård även ska omfatta åtgärder som syftar till att minska användningen av tvångsåtgärder
- En ny paragraf i LPT som regleras barns rätt till utomhusvistelse en timme varje dag
- Reglering av rätten till meningsfull sysselsättning för barn i heldygnsvård
- Uppdra åt Socialstyrelsen att reglera krav på den barn- och ungdomspsykiatriska heldygnsvårdens lokaler

Kunskap – brister och förslag

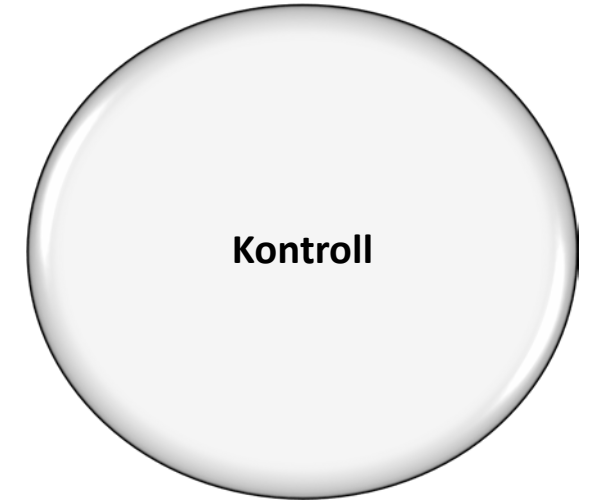
- Förslag att inrätta ett nationellt kompetenscentrum på Socialstyrelsen för att sammanställa bästa tillgängliga kunskap systematiskt tillsammans med professionsföreningar och forskare
- Uppdra åt Socialstyrelsen att genomföra en översyn av bestämmelserna om medicinskt ledningsansvar i den barn- och ungdomspsykiatriska heldygnsvården för barn
- Tydliggöra kopplingen mellan kontroll och kunskapsåterföring genom en kontrollkommission

Kompetens – brister och förslag

- Behov av högspecialiserad vårdenhet
- Behov av myndighetsgemensamt arbete för ökad kunskap och kontroll
- Uppdra åt Socialstyrelsen att utreda om det finns skäl att särskilt reglera krav på kompetens hos verksamhetschefer och överläkare
- Uppdra åt Socialstyrelsen att tillsammans med lämpligt lärosäte ta fram vidareutbildning för verksamhetschefer och överläkare i barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård

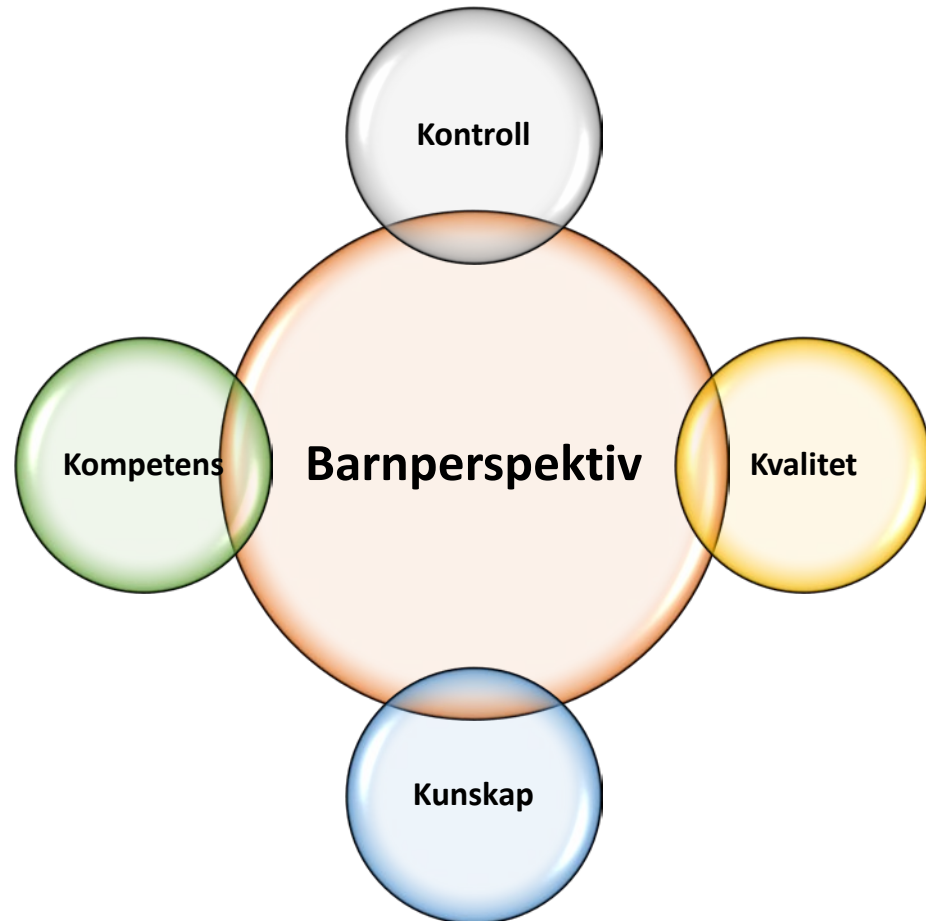
Kontroll – brister och förslag

- Förslag att inrätta en nationell kontrollkommission, nämnden för utveckling och kontroll av psykiatrisk tvångsvård
  - Regelbunden tillsyn på samtliga kliniker, en gång per månad
  - Tillsynen görs av jurist, läkare, psykolog, specialiserad sjuksköterska samt en person med egen erfarenhet av barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård
  - Fokus på tvångsåtgärder men också välfärd i övrigt – lokaler, bemanning, ordningsregler mm.
  - Kontrollkommissionen tar emot underrättelser om barn som utsatts för mer än tre tvångsåtgärdstillfällen under en vårdepisod (ny bestämmelse)
  - Kontrollkommissionen rapporterar sina iakttagelser till IVO, som är världmyndighet, löpande samt sammanfattar en gång per år

Sammanfattning

- Förstärkt barnperspektiv
- Skärpning av lagen beträffande tvångsåtgärder
- Ökade krav på inrapportering och insyn
- Bättre förutsättningar för systematisk kvalitetsarbete
- Bättre tillgång till kunskap och kompetensutveckling
- Kontroll för att nära följa utvecklingen på området och bidra till ökat lärande